

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 8

Očekávané výstupy:

Regiony světa

- Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- Z-9-3-02 porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-3-01 p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Z-9-3-02 p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Česká republika

- Z-9-6-01 vymeze a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu,
- Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

- Z-9-6-01 p vymeze a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Z-9-6-02 p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Z-9-6-03 p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
*Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*
- Z-9-6-04 p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
Z-9-7-01 p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
Z-9-7-03 p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Dílčí výstupy:

Regiony světa

- pojmenuje a vyhledá v atlase a na mapě světa oceány a světadíly
- zhodnotí geografickou polohu jednotlivých světadílů
- vyhledá v atlase a na mapě významné místopisné pojmy jednotlivých světadílů
- popíše a zhodnotí přírodní poměry jednotlivých světadílů
- charakterizuje obyvatelstvo jednotlivých světadílů
- zhodnotí hospodářský potenciál jednotlivých světadílů a lokalizuje oblasti cestovního ruchu
- vyhledá v atlase a na mapách vybrané státy jednotlivých světadílů
- vyhledá jednotlivé státy, určí jejich hlavní a další významná města, popíše geografickou polohu
- podá stručný geografický přehled vybraných modelových států jednotlivých světadílů

Česká republika

- určí zeměpisnou polohu ČR v rámci Evropy a celého světa
- vymezí rozlohu, tvar a hranice ČR v evropském kontextu
- objasní vznik pohoří v ČR
- v evropském i světovém kontextu, vymezí surovinové zdroje ČR
- rozpozná a vyjmenuje významné geomorfologické a hydrologické útvary v ČR a ukáže je na mapě
- porovná klima jednotlivých klimatologicky odlišných regionů ČR, vysvětlí příčiny rozdílů
- hodnotí jednotlivé typy a druhy půd vyskytující se v ČR v souvislosti s jejich lokalizací
- hodnotí lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu
- uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států
- lokalizuje na mapách a stručně charakterizuje jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové a periferní oblasti
- z hlediska osídlení a hospodářských aktivit určí zeměpisnou polohu v rámci kraje, České republiky i Evropy

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- určí hlavní světové strany
- pohybuje se v terénu podle mapy
- zobrazuje krajinu do jednoduchého náčrtku

Učivo

REGIONY SVĚTA

Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)

Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu)

Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

Místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů

Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY

EGS

Jsme Evropané

- utváří si postoj k EU, k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života

MV

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o světadílech

- rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování
- využívá médií jako zdroj informací
- uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací

EVM

Lidské aktivity a problémy ŽP

- úměrně svému věku je schopen zodpovědného přístupu k biosféře a k ochraně přírody
- snaží se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat a obhajovat své názory